

PERQUE CAN FÀBREGAS? Quin interès té? Enderroc o conservació? Imitació o oportunitat de creixement?

El patrimoni s'ha de mantenir i conservar, però no únicament com a elements segregats del context, sinó que s'han de incloure en el teixit i la trama social. El conjunt industrial de Can Fabregas Carrit forma part del patrimoni industrial i arquitectònic de la ciutat, però en els últims mesos s'ha produït una sèrie de modificacions en la seva catalogació que ha reduït i entretallat valors, contextos, associacions i a persones a nivell individual.

Can Fabregas estava catalogat amb el nivell A, el màxim a Marató, la passat al nivell mínim, el H, després d'una votació que podriem qualificar com a d'altíssima. Qualsevol persona interessada pel patrimoni i que vulgui interenar-se per aquest cas en particular no haurà de recórrer gaire per adonar-se que l'ajuntament de Marató s'ha mogut per interessos personals i no la gran pressió de l'especulació immobiliària.

A continuació enumerem els motius, relacionats amb l'arquitectura, que mostren la necessitat de mantenir el conjunt:

Aquesta nau és una de les més representatives de la industrialització del segle passat a Marató i es situa junt a un dels accessos històrics a la ciutat com és el Camí del Mig. El manteniment d'aquest edifici i la seva reutilització, pot ser un factor determinant per la dinamització de la ciutat i la seva identificació històrica en aquest sector, amb el valor afegit d'una arquitectura de qualitat.

Can Fabregas i de Carrit és una peça clau del patrimoni industrial de Marató. La conservació de les altres indústries catalogades no pot supdir el que suplantia la perduda de Can Fabregas i de Carrit en cas de demolició, perquè aquest conjunt té els seus tres elements propis:

És l'únic exemplar català de nau industrial vuitcentista concebuda per a una activitat industrial no relacionada amb el textíl.
No hi ha cap altre edifici industrial catalogat que faci el tractament decoratiu del toxo amb diversos tons d'argila, com fa aquesta.

És l'única nau catalana que ofereix una concepció monumental clàssica pel que fa la seva articulació dels volums en l'espai.

La seva situació urbana assecula i té industrial que envoltava la ciutat, la qual començava a créixer en aquest sector segons el nou pla general de l'extensió, cosa que fa que l'existència de l'edifici permeti fer una lectura històrica alhora que enriqueix el paisatge urbà d'aquest carrer.

És dels pocs conjunts que conserven íntegrament tots els seus elements originals del moment de la seva construcció.

Aquesta idea però, no calia per encobrir el creixement de la ciutat, ni de segregació dels nous usos, sinó que es volia pendrer l'edificació a base d'incloure-la en una xarxa en la que els serveis que s'incloïn es relacionin directament amb els habitants de la ciutat.

Es pot dir que a través d'aquest treball, basat en un anàlisi exhaustiu (formació del sector a través de la recerca en arxius històrics), verificat les dades (grafiques i seccions), consolidant diverses fonts documentals, i posteriorment amb la formació d'un projecte arquitectònic, es va donar una solució coherent i racional, guardada per les directrius internes de l'empresament.

La idea es utilitzar el patrimoni arquitectònic de Marató com element dinamitzador de la ciutat. No és ja només l'element catalogat allà sinó els conjunts d'edificis que deixen les nous escenaris urbans.

Marató compta amb 5 eixos urbans:

- Elx Rogent-Gaudei
- Camí de la Creueta
- Recorregut de muralles
- Camí del Mig
- Rierot-Escorçador

que defineixen recorreguts dins del teixit urbà en els que els elements catalogats actuen com a fàc diferencial i dinamitzador, no ja pel seu propi valor cultural sino també per la seva capacitat de reutilització i com comandors de nous activitats.

En un d'aquests eixos queda inclòs el conjunt format per les naus industrials de Can Fabregas i Balada Cla, al carrer Miquel Balad. La nau de Can Fabregas és una de les més representatives de la industrialització del segle passat a Marató i es situa junt a un dels accessos històrics de la ciutat com és el Camí del Mig. El manteniment d'aquest edifici i la seva reutilització, es un factor determinant per a la dinamització de la ciutat i la seva identificació històrica en aquest sector, amb el valor afegit d'una arquitectura de qualitat.

Així doncs, en un mateix emplaçament, ens trobem dos morfologies diferents, fet que ens obliga a profunditzar i extreure les qualitats de l'entorn, i la relacionar-les amb la trama urbana, tant en una escala reduïda com en una més extensa.

1. L'antic vapor Gordils i Dalmau o Filatures Vifas.

Any de construcció: 1838.
Situat al tram final del carrer Sant Agustí fou el primer vapor de la ciutat. Instal·lat al maig de 1838 a la fàbrica de filats de cotó Gordils i Dalmau entrà en funcionament a final d'aquell any. L'any 1847 la fàbrica es converteix en Filatures Vifas i Sanglas. Posteriorment l'edifici es va subvoldir i allotjava diverses empreses. Actualment està en procés de reconversió.

2. Antiga fàbrica Minguelí.

Any de construcció: edifici inicial 1834.
Conjunt industrial del que es poden destacar tres edificis en altura i una xemenaia. Un d'aquests edificis fou dividit en dos amb l'obertura del carrer Marató. Les construccions presenten una estructura de pilars de fosa i voltes de maó alitratades. La coberta, a dues aigües, descansa sobre encavallades de fusta de melis.

3. Antiga fàbrica Colomer germans.

Any de construcció: mitjans del segle XIX.
Autor: Gualté Cabrerès, arquitecte, projecte d'ampliació de 1926.
Fàbrica de gènere de punt situada al carrer Marató. Les construccions presenten una estructura de pilars de fosa i voltes de maó alitratades. La coberta, a dues aigües, descansa sobre encavallades de fusta de melis. Està dividida a l'alçada de diferents tallers i activitats.

4. Antiga fàbrica Masuri.

Any de construcció: mitjans del segle XIX.
Edifici industrial de planta baixa, pis i golfes situat al carrer Mitja Galia, dedicat a la fabricació de capços de cartro i actualment en fundició. La façana, de línies senzilles, respon directament al pla general de funcional de l'edifici i es caracteritza pel frme que marquen les finestres, tant en planta baixa com en planta pis.

5. Bòbila del Camí del Mig.

Any de construcció: 1855.
Conjunt fabril situat al Camí del Mig, dins el polígon industrial de Pla d'en Boet. Actualment sols en resta la peça central ocupada per l'antic forn. El forn, probament dit, es situa en planta baixa i estava construït per dos túnels arquejats amb pilars i volta de toxo i fang. Al primer pis es troba una rica sala amb coberta dodecagonal de fusta de fusta de melis situades radialment respecte la xemenaia central de la que sols resta la part de la base.

6. Antiga fàbrica Alesca o fàbrica Fabregas.

Composició noucentista de les façanes amb l'expressivisme alemany a l'interior de la nau.
Any de construcció: 1936.
tres naus i una xemenaia situada a l'illa de cases entre els carrers Lepanto i Chunruca anomenat també Vapor nou. Inicialment es tractava de la fàbrica de la família Arenas, dedicada a la fabricació de paper. Ha estat operada fins l'any 1900.
Fèdric fou adquirit per l'empresa Higos de Antoni Fabregas dedicada a la fabricació de capços de cartro i la manipulació de paper. Ha estat operada fins l'any 1900.

7. Fàbrica de Can Marxa

Any de construcció: últim terç segle XIX.
Conjunt fabril emblemàtic de l'indústria del gènere de punt a la ciutat de Marató. Consistia bàsicament de dues fàbriques de pòs, de planta baixa i dues plantes pis, relacionats per uns ponts coberts i un tercer edifici darrere façana al carrer Jordi Joan. El conjunt es completa amb la xemenaia exempta i la portada elevada d'estil neoclàssic. Els edificis presenten una estructura de pilars de fosa, voltes de maó pla alitratades i jasseres metàl·liques. La coberta descansa sobre encavallades de fusta de melis. Les façanes estan ornamentades amb pedres comistes d'obra vista situades a nivell de cada pis i rematant l'edifici.

8. Fàbrica de Can Fabregas i de Carrit

Any de construcció: 1883.
Autor: Antoni Gaudí i Cornet, arquitecte.
Al carrer cooperatiu es conserva parcialment mutilada la nau de blanqued i uns urfants circulars projectats per l'arquitecte Antoni Gaudí per a la fàbrica "La Obrera Mataronense" cooperativa tèxtil inaugurada el 1875. L'estructura de la nau consisteix en una sèrie d'interessants arcs parabòlics construïts amb peces modulars de fusta unides per trams rectes relacionats entre si. Aquestes edificacions quedaren greument malnates i escapades amb l'ampliació del carrer. Actualment s'està de reborn al públic com un nou espai per a la ciutat.

10. Antiga fàbrica Cabot i Barba

Autor: Eduard Culla, enginyer i Josep Puig i Cadafalch, arquitecte.
Situada al final del carrer Chunruca, aquesta fàbrica de gènere de punt fou projectada el 1889 com a dues naus de planta baixa separades per un pati. L'any 1897 l'arquitecte matornò Josep Puig i Cadafalch l'amplià i aixeca un pis. Poc temps després, la fàbrica canvia de mans. Des de 1977 es Bonfil S.A i es dedica a la fabricació de fil per color.

11. Antiga fàbrica Ymbert.

Any de construcció: finals del segle XIX.
Situada al carrer Bixad al costat de Can Fabregas i de Carrit fou antigament la fàbrica Balada Sala i Cla i des de principi de segle XX, seu de la societat Ymbert S.A. L'edifici apareix ja ressenyat al plànol d'urbanisme de Balau d'abans de 1878. L'any 1987 s'emendava la part de la fàbrica del carrer Bixad. S'ha conservat la xemenaia en completa plaça.

12. Antiga fàbrica Fontdevila i Torres

Escabdera al carrer Goya originàriament fou al fàbrica de gènere de punt Julia i Majó, popularment coneguda com "Ca la Ujola". De planta baixa i dos pisos, l'edifici respon al pla general de construcció i funcional del que fou bastit, l'ornamentació es relegada a les dues portades d'entrada auxiliars situades als extrems de l'edificació a l'edifici dels despachos realitzat anys 20.

13. Antiga fàbrica Trias i Carratalà.

Any de construcció: 1905.
Autor: Eduard Ferrés i Puig, arquitecte.
Antiga fàbrica de gènere de punt situada al final del carrer Puigibanc cantonada amb la plaça Fiveller. Gran part fou destruïda i actualment sols es conserva una part transformada en habitages als anys 30. Exteriorment encara que s'ha modificat les obertures, la façana guarda l'aspecte de fàbrica amb coberta a dues aigües i una cornisa d'obra vista a tot el llarg.

14. Fàbrica Can Gassol.

Any de construcció: 1906.
Autor: Ignasi Mayol Pasant, enginyer.
Conjunt fabril situat al carrer Prat de la Ribba format per diverses naus construïdes i ampliadés al llarg del temps i una xemenaia de la actualment sols es conserva la base. Del conjunt destaca la portada d'entrada que combina la utilització de l'obra vista, la rajola i el ferro i el mobiliari dels despachos està anys 20.

15. Fàbrica Cabot i Cabot

Any de construcció: 1918.
Autor: Lluís Gallifa i Gerezner, arquitecte.
Edifici de planta baixa i pis construït com a ampliació de la fàbrica veïna. Destaca la façana d'estil noucentista belament composta a partir d'una simetria amb eix central i rematada per una cornisa i un frontó i el treball de ferro forjat de les finestres i porta d'entrada.

16. Antiga fàbrica Climent Maró.

Any: 1921.
Conjunt fabril format per l'agregació de diversos edificis en altura i coberts, seguint l'estructura de pilars de fosa i voltes de maó de pla alitratades. Del conjunt destaca la xemenaia, en molt bon estat de conservació.

17. Fàbrica Vila i Aliborch

Autor: Lluís Gallifa i Gerezner, arquitecte.
Conjunt de fàbrica i vivendes situat a l'avinguda del Naresme. La fàbrica consta d'una nau demagatzematge amb estructura de pòs i doba en forma d'arc i coberta de bigues de fusta i un edifici en alçada de planta baixa i quatre pisos. El conjunt combina la composició noucentista de les façanes amb l'expressivisme alemany a l'interior de la nau.

salvem can fabregas i de carrit

salvem can fabregas

MANIFESTACIÓ KIKI

seguim demançant que ja s'entengui Can Fabregas

venim can fabregas, or

salvem can fabregas i de carrit

salvem can fabregas i de carrit

salvem can fabregas i de carrit

salvem can fabregas i de carrit

salvem can fabregas i de carrit